

რედაქცია

მელიამინოვის ქუჩაზე, პრეტე ჩაიგეტოვის სახლში.

ხელის-მოწერა

რედაქციაში და სტ. მელიამინოვის სტამბაში. ქალაქს გარეშე მცხოვრებთათვის: ВЪ Типографіи редакціи газетъ „Дროება“.

გაზეთის ფასი

წელიწადში — 8 მან., ნახევარ წელიწადში — 4 მან. და 50 კაპ., თვეში — 1 მან. ცალკე ნომერი — ერთი შაური.

განცხადება

მიიღება ქართულს, რუსულს, სომხურს და სხვა ენებზე.

განცხადების ფასი

ღილი ასოებით, ასოზე — 1 კაპ., ასო-მოაზრულოთ, სტრიქონზე — 8 კაპ., ციფროთი, სტრიქ. — 5 კაპ. და პეტითი — 4 კაპ.

თუ საჭიროება მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებს და შეამოკლებს გამოგზავნილ სტატიებსა და ლუბეკდელი სტატია ავტორს არ დაუბრუნდება.

დროება

გამოდის კვირპოვით, ოთხშაბათოვლით და პარასკევით

ოთხი თვის ხელის-მოწერა

„დროებაზე“

მიიღება მელიამინოვის ქუჩაზე, ჩაიგეტოვის სახლში, № 6; გარეშე ქალაქებში — „დროების“ აგენტებთან. ფასი ოთხი თვის გაზეთისა ფ. 1 მკენისთედიამ მომავალი წლის 1 იანვრამდინ — 3 მანეთი. მთელი წლის ნომრები მხოლოდ რამდენიმე დარჩენილი, — ღირს — 8 მან., ნახევარის წლის — 4 მან. და 50 კაპ., ერთის თვისა — 1 მან.

დღესასწაულის გამო გასულ ოთხშაბათს „დროება“ არ გამოდის.

საქართველო

ორთამას

ანგელოზები არ ცხოვრებენ ჯერ ამ ჩვენ ცოდვილ დედა-მამაზედ, რომ ყველ-ფერი წყნარად, შეუშფოთებულად და თანხმობით მიდიოდეს; ყოველ კაცს, რომელიც კი მოქმედებს, რომელსაც გულში რაიმე გრძობა აქვს და თავში — აზრი, ყოველ კაცს, რომელიც, ერთის სიტყვით, ცოცხალია და ცხოვრებს, უეჭველია, ბევრი მოწინააღმდეგე ჰყავს, ბევრი ისეთი პირები, რომელნიც ამ კაცის არც საქმეს თანაუგრძობენ, არც გრძობასა და არც აზრებს. გაზეთს ამისთანა მოწინააღმდეგე-

ნი, ამისთანა პირები, რომელნიც იმის ჰაზრებს არ ეთანხმებიან, რასაკვირველია, კიდევ უფრო მომეტებული უნდა ჰყვანდეს, იმიტომ რომ კერძო კაცმა შეიძლება თავის ჰაზრი და მოქმედება არ გამოააშკარავოს საზოგადოთ და ამის გამო იმას არც მოწინააღმდეგენი, უთანხმო პირნი გამოუჩნდებიან, და გაზეთის ყოველი სიტყვა, ყოველი ნაბიჯი კი აშკარაა, საქმეებზედ გამოცხადებულია. მაგათი, რომელსაც მოწინააღმდეგე არა ჰყავს, რომელიც არაფერს არ სძულს, რომლის ჰაზრებსა და მიმართულებას ყველა ეთანხმება, ის გაზეთი ან მკედარსაზოგადოებაში უნდა გამოდიოდეს და ან თვითონ უნდა იყოს მკედარი.

რა კაცია ის კაცი, რომელიც ყველას მოსწონს? რომლისაც ყველა ეძაყოფილია?

რა გაზეთია ის გაზეთი, რომელსაც მოწინააღმდეგე არა ჰყავს? რა გაზეთია ის გაზეთი, რომლის ჰაზრები და მიმართულება ყველას მოსწონს, ღირსა და პატარას, გლეხსა და ბატონს, ერის-კაცსა და ბერს?

მადლობა ღმერთს, ამ მხრით ჩვენს გაზეთს უკმაყოფილების გამოცხადება არ შეუძლიან, რადგან მეგობრები, თანამოაზრენი და თანამგრძობნი თუ ჰყავს, მომეტებული თუ არა, ერთი იმდენი მაინც მტერიც ჰყავს და უკმაყოფილონი.

მაგრამ უბედურება ეს არის, რომ

ეს უკმაყოფილება და სამღურავე ჩვენს გაზეთზე აშკარად არცხადდება: ჩუროჩულით, საიდუმლოდ, თავის გულში ამბობენ, რომ გაზეთის ესა და ეს ჰაზრი, მოქმედება ან მიმართულება არ მოგვწონსო. ათს წელიწადზე მეტია, რაც „დროება“ გამოდის და ამ დროის განმავლობაში მხოლოდ ერთი „მნათობი“ იყო, რომელიც აშკარად და ერთობ ფიცხლად აცხადებდა თავის უკმაყოფილებას „დროებაზე“. მაგრამ ეს უკმაყოფილება ისეთი წერილია, ისეთი პირადი, ისეთი უშნო და ხანდისხან ისეთი სადაგელი იყო, რომ გონიერული უკმაყოფილობის, კრიტიკისა და საქმის ცოდნის ნატამალიც არ აჩნდა; ეს უფრო იმ გაბრაზებულ დედაკაცის გულის მოყვანასა და ჯაფრს გვანდა, რომელიც თავის მეზობელს ლანძღავს და თათხავს მხოლოდ იმი-სთვის, რომ რატომ იმას აცვია ახალი კაბა და მე კი არაო!

როცა უფ. მაჭხელიამ კრძალით განაცხადა სურვილი „დროებაზე“ მოლაპარაკებისა, ჩვენ ღირს სიამოვნებით იმწავსვე დავეთანხმეთ; დავეთანხმეთ იმიტომ რომ ვიცოდით, იმას არავითარი პირადი ანგარიშები არა აქვს არც „დროებასთან“ და არც ამ გაზეთის „სულის ჩამდგმელებთან“, იმიტომ კიდევ დავეთანხმეთ, რომ ვფიქრობდით: ეს ახალ-

გაზეთი მწერალია, ცოცხალი, ცხოვრებისაგან ჯერ გაურყენელი ტვინი და აზრები აქვს, შეიძლება ისეთი რამე გვითხრას, რომელიც გაზეთისათვის გამოსადეგი იქნება, შეიძლება ისეთი რამე წაკლულეგანება შენიშნოს გაზეთის მიმართულებაში, რომლის გასწორება სარგებლობას მოგვითხრას ჩვენ — გაზეთის მოღვაწეებსაც და თვით ჩვენს მკითხველებსაც. მფიქრობდით: დეე, გამოთქვას რაც ჰურს და როგორც ჰსურს; თუ კარგათ, გონიერი რაიმე სიტყვა ხო კარგი, ხო გამოგვადგება, და თუ არა, და ჩვენ ამით მაინც არა დაგვაკლდება რა, რადგან უპართლო შეწყამებას, შეუსაბამო დარიგებასა და განკიცხვას ჩვენ აინუშნია არ ჩავგდებთ, რადგან ამის პასუხის გაცემა და გაქარწყლება ადვილია-მეთქი.

ჩვენ მივიღეთ დაპირებული სტატია („დროებაში“ „დროებასზე“). მივიღეთ, წავიკითხეთ, მაგრამ, საუბედუროთ, რასაც მოველოდით, ვერ ვიპოვეთ. ნაცვლად გაზეთზე მოლაპარაკებისა, ნაცვლად იმ ბევრი ნაკლულეგანებისა ჩვენებისა, რომელსაც ასე მხნედ დაგვიპირდა უ. მაჭხელიამ, ნაცვლად სხვა და სხვა შეცდომილი ჰაზრების მხილებისა და ჩვენი მიმართულების გასწორებისა, — ნაცვლად ყველა ამისა ჩვენ წავიკითხეთ დიდი, გრძელი, უშვე-

მწერლობა

ქართული ანდაზები

ღილი ხანია, რაც ზოგიერთ ჩვენს ახალგაზრდებისათვის სიტყვები: „ხალხი“, „ხალხობრობა“, „სახალხო“ და სხვანი, ამგვარივე ხასიათის მქონე რამეები, პირ-და-პირ ხელ-სახევედ და სიტყვის მასალებად გარდაიქმნენ.

იმათ შორისდამ მოუკრავთ ყური და თუთიყუშ-გვარად იციან, თუ რამდენი ძალა, ძლიერება, სიმართლე და განმარტოებელი მასალები იხატებიან ამ სიტყვებში; მაგრამ იმას კი ვეღარ მიმხედარან თავის თავად: თუ ვინ არის ხალხი? და რას ჰქვია ხალხობა?

როცა იშვიათი, უჩვეულო რამ მოვლინებაა აღვლევდნ, აღძრავს ხალხს კარგის ან ცუდის მხრით, აბეჭდავს მის ცხოვრებას და ზედ დასდებს კვალს, მაშინ ის მოვლინება, ანუ შემთხვევა საისტორიოდ უნდება იმ ხალხს. ამ გვარად: ერთი ვინმე მიგნებული თაამედროვეთაგანი ხელოვნურად გამოაჩტავს იმ მოვლინებას ან შიროთ-წყობით, ან ზღაპარ-სიტყვაობით და ან ლეგენდურ-მოთხრობით; დანაშთენები დაინახვენ იმ სურათში მათს გულის პასუხს, ბანს აძლიერენ, და ხდიან იმ სურათს „ხელის-

ხელ საგომანებლად“, გადასცემენ საშვილი-შვილოდ განძად და, ამგვარად ღმირდნ ღმირზედ გადასული ანბავი, ხან-მსეღელობით, ეფენება იმ ქვეყნის ტომის ყოველ კუთხეს, სადაც კი ის ტომი სცხოვრებს, რომლის საკუთრებასაც ის ანბავი შეადგენს.

როგორც მათს წვერიდამ დაგორებული პ. ტარა თოვლის გუნდი რამდენიც მეტს დაეშვება ძირისაკენ, იმდენად უფრო იზდება, ისე ეს სახალხო ანბავები, რაც უფრო შორს გადადიან ღმირდნ-ღმირზედ, უფრო და უფრო ვრცელდებიან და შალაშინდებიან კედევაც, სანამ ბოლოს არ ჯდებიან თავიანთ სრულს და საკმაო კალაპოტში.

რადგანც ეს ვრცელი მოთხრობები საზებრო არიან და ძნელად ერთიანთ ერთისაგან დასამახსოვრებელი, ამისათვის ისინი ირღვევიან ხშირად და აქა-იქ, სხვა და სხვა კუთხეებში ნაწყვეტ-ნაწყვეტებათ ინახვენ თავს. ამას გარდა, რადგანაც ხშირად ერთსა და იმავე ქვეყანას სხვა და სხვა კუთხეები აქვს, მაგალითად საქართველოს, სადაც იმერეთი და ქართლი განსხვავებულნი არიან ერთმანერთთან, — ის მოთხრობებიც ფერს იცვლიან და იმ ადგილის ან იმ კუთხის გავლენის ქვეშ სხვა და სხვა ადგილობრივი ხასიათს მიიღებენ ხოლ-

მე, — თუმცა შინაარსი და დედაბოძი ჰაზრი ყოველთვის თითქმის ერთი და იგივე რჩება. მაშინც ჰსურს, რომ ამ გვარი ისტორიის ნამდვილი მასალები შეაგროვოს და ბოლოს ერთიანთ დაუბეჭდოს ხალხს, იმან უნდა დაკვირვებთა და სიფრთხილით შეჭკრიბოს ეს გაფანტული ზეპირ-სიტყვაობითი საისტორიო ანბავები, გაარჩიოს, აასხას ერთს მაგარ ძეგლად ამგვარად აადგინოს მთელ-მთელი მოთხრობები. ამასთან, რადგან ერთსა და იმავე ნაწყვეტს, როგორც შემოთა ესთქვით, სხვა და სხვა მაზრებში სხვა და სხვა ხასიათი და ფერი აქვს, მაგრამ ორივეს შემთხვევაში კი ხარაკტერისტიკული, უნდა ის ნაწყვეტებიც ვარიანტებათ მოიყვანოს. აგრეთვე თუ ახალი სახალხო თხზულებაც მისთანაა, რომ უნდა იყოს, რომ ხალხმა თავის ცხოვრების სარკე დაინახოს, იმ თხზულებაში იცნოს მისი ჭირი და ღონი, თორემ უიმისოთ არ მიიღებს.

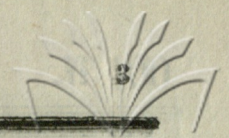
ახლა გავშინჯოთ: ის ახალგაზრდები, ანუ უკეთ ესთქვათ ის ვაჭაბოვნები, რომელნიც ამ სტატიის დასაწყისში მოვიხსენიეთ, ასე ირჯებიან თუ არა? არა: ისინი მივიღენ სოფელში სადმე, შეხედვენ ერთს ვისმეს სოფლოვს, რომელსაც სახლიდამ ფენი არ გამოუდგამს და არ იცის — თუ რა ამბავია ქვეყნიერებაზედ, და

მაშინვე მოჰყვებიან სჯას მის შესახებ ამ გვარად:

„ამ კაცს შინიდამ ფენი არ გამოუდგამს, არ იცის ქვეყანაზედ რა ამბავია, უცხო ქვეყნის ან უცხო ქვეყნის გავლენის ქვეშ არ იქნება! მაშასადამე ეს არის ხალხის ნამდვილი შვილი და ამ გვარ კაცებს ჰქვია ან ხალხი! და რადგანაც ეს ქვეყანა, მაშ რასაც ეს იტყვის, ყოლიფერი სახალხო იქნება.“

სტატებენ ხელს, მოისვენ გვერდით და უნდა თუ არა, აზოდებენ იმ უბედურს: ხან ზღაპრებს ათქმევიანებენ, ხან შეივრებს, ხან ანბავს, რომლის ნიჭი ეგება არც კი ჰქონდეს იმ საწყალს და სიზმარიით ჩარჩენოდეს ყურში. ბოლოს ჩასწერენ დაეთარში მის ნაროტავს და ბეჭდვენ, როგორც სახალხო სამნიშვნელო რამეს!..

ამ გვართვე შეხედებიან მთრეალ კინტოს და ჰფიქრობენ: „ქართული ღვინო უყვარს ამას, მითი თერება, აი ეს არის ნამდვილი მამულის შვილი!“ და რასაც კი ის ღოთი იტყვის, ის ნამდვილი ხალხის სიტყვა ჰგონიანთ. მაგალითად, გაზეთქილი კინტო იძახის, სხვათა შორის: „დამისხით, ჰოი, შენი კი ჭირიმე!“ მოჰქერენ თუ არა ყურს მე დაეთერე ვეჭბატონები ამ სიტყვებს, ჰფიქრობენ: „მა! ე რა კარგათ სიტყვა! რა ქართული გრძობა იხატება ამ სიტყვებში!“



მაღალქში გვირინად აცივდა; დღი-სით კიდეც ჰო, მაგრამ ღამე კი ისე ცივა, რომ თბილ საბანში უნდა გაეხვიო.

შორაპნის მასობრივ მივიღეთ შემდეგი წიგნი, რომელზედაც მივაქცევთ იმ უწყების ყურადღებას, ვისაც ეს ყველაზე უფრო შეეხება:

ამ თვის 5-ს ერთი საქორა საქმისათვის მივიღოდი ს. საწაბლეს. შევიხედე მახლობლად გზისა, ერთი სასულიერო პირისა და ბანაკებულან ტოპოგრაფები. პირის ერთი მუზიკის კურა და თამაში, სხვათა შორის, აქ იყო ერთი აფიცერი; როგორც შევითქვე, ეს აფიცერი იყო ტოპოგრაფი. შევლანი ისე დაშფოვალნი იყვნენ, რომ ვინ ვის ეხვეოდა, გავიბა არ ჰქონდათ.

სახლის პატრონი, მთავარ-ლიაკვანი, ს—ლი, ცოლ-შვილით და მოხუცებული მშობლებით ხეს ქვეშ იყვნენ ატირებული. შემომიცივიდნენ სახლში ეს ხალხი და ჩემი სახლიდამ გამაგდეს!

ბოლოს დაწერილებით მიამბეს ყოველივე: თურმე ეს ტოპოგრაფი სოფ. ლილიკურში ყოფილა. აქ რომ გაეთავებია პლანების აღება, სოფ. ბოსლევს გადმოსულა, სადაც ძალიან დაეღია. იქიდან პირ-და-პირ ს. საწაბლეს მთავარ ლიაკვნის ს—ლის სახლში შემომლოლია ერთი მღვდელი.

ლიაკვანი ამ დროს საწირავად ყოფილა ეკვლესიაზე. პატრონის მოსვლამდინვე შეცვივნილიყვნენ სახლში და ყოველისფერი გარეთ გამოეყარათ. დაფთვებული და ატირებული ოჯახობა ლიაკვნისა გარეთ ეყარნენ, სანამ ბინას იშოვნიდნენ.

ლიაკვანიც მოვიდა. შევიდა თუ არა ეზოში, შეხედა ამ უბედურებას, თავს ხარი დაეცა თურმე ჯავრით, ასე რომ ერთ ხანზე ენაც ვეღარ ამოედგა...

ღღეს მერვე ღღეა, რაც ტოპოგრაფის სახლში ქვიფობენ და დროებას ატარებენ.

ქელდება. აბა ერთი ბრძანონ: თუ კი გაიხა, რაღა გაასქელებს?

3) ასე გავიდა მარტო, არ მა მიკლა ციკნის ბარტყიო.

(მეცხვარემ დაიქადა: მარტმა ჯაბრზე სამი ღღე ისესხა აპრილისაგან. მეცხვარემ გულში კატა ჩასვა და ქერში ჩამოკვიდა: სამი ღღე ცხვრებს კატის ყურებაში და ბღაგილში ჰამა დაეიწყადთ, მარტმა ვერაფერი დააკლო.)

რაო? რაო? ამოდენი სისულელის მოხერხება ამ ცოტა სიტყვებში, ქვემარტათ, რომ მართლა საანდაზობაა. „სიკნის ბარტყი“ რა არის? მიკანი ანუ ციკანი ნიშნავს თხის შვილს ბარტყი ანაღ გამოჩეკილს ჩატს და განა თიკანს ჩიტი ჰყოლია?

ამას გარდა კიდევ: მეცხვარემ კატა ჩასვა გულში, ქერში ჩამოკვიდა და სამი ღღე ცხვრებს კატის ყურებაში და ბღაგილში ჰამა დაეიწყადთ? მს რაღა სისულელეა?! კატა თუ გულდაში იყო, ცხვრები როგორღა ხედავდნენ? და ან კატა განა ბღაგის? ამას გარდა, რა დამოკიდებულება აქვს ცხვრებს კატასთან, რომ თვალთ ევლარ მოაშორეს სამს ღღეს და ჰამაც დაეიწყადთ? და აღარც შესცივდათ? მაგები რომ ყოფილიყვნენ, კიდევ ჰო, იტყვის კაცი. პატრის ხამ ისე შევინათ, რომ სიტყვა მისცა თავებს და მადაც დაეყარგათ; თორემ კატა და ცხვრები: სად მიეკლევო და სად

შეიძლება ამისთანა პირების ხე-განაც იყვნენ... ამისთანა უწყის მოქმედებას უნდა უყურებდეს და იცავდეს წესს ადგილობრივი მთავრობა.

უსხო ქვეყნები

ოკმის ამბავი. დროებით მორიგება (რეა დღით), რომელიც განსაკუთრებით ინგლისს მეცადინეობის შემწეობით იყო სერბილებსა და მ. მალებს შუა, ამ თვის 13-ს გათავდა და ახლა, როგორც ამ დღეებში მოსული დეპუტე გეცნობებს, სერბიის ჯარის სარდალს, დენერალ ჩერნიაცივს განკარგულება მოუხდენია, რომ ბრძოლა ხელახლად დაიწყოს.

მაგრამ საბოლოოთ მორიგებაზე ლაპარაკი ჯერ კიდევ არ დაწყნარებულია; ამბობენ, რომ იტალიას, ინგლისს, რუსეთს, ბერმანასა და საფრანგეთს შემდეგი პარობა ერთხმად წარუდგენიათ: სერბია და ჩერნოგორია იმავე მდგომარეობაში უნდა დარჩეს, როგორც იმის დაწყებამდინ იყვნენ, ბოსნიას, ბოლგარებსა და ბერცოგოვინას კი მსამალეთისაგან დამოუკიდებლობა უნდა მიენიჭოს.

ბერს ლაპარაკობენ ამ ქამად აგრეთვე იმზე, რომ ჩერნიაცივის ხელქვეით არმიამ სერბიის მთავარი სერბიის კოროლად გამოაცხადა და სერბია საკოროლოდ. ჰზრნი ამ გამოცხადებისა, როგორც იწერებან, ის იყო, რომ მსამალეთისთვის და მთელის ქვეყნისთვის ეჩვენებინათ, რომ სერბიის ხალხს სრული თავისუფლებისა და მსამალეთისაგან დამოუკიდებლობის შიპოვება ჰსურს, და არამცა და არამც არ დათანხმდებიან იმ მორიგების პირობებზე, რომ

მეო! სწორეთ ისეა.—მს ანდაზა ისე როგორც დაუბეჭდათ, ხალხის უგუნურებას ხატავს და არა ქუყანს. მაგრამ საქმე იმაშია, რომ ვინ ამდაზა სულ სხვებ შრის: მთავარ პოეტს კი

„ისე გაქრა მარტი მურტო, მერ მომიკლა ვატის ვნუტიო!“

დაიჩემა დედა-მეგრმა და ჯიბრზედ რომ მარტმა სამი ღღე აპრილისაგან ისესხა, კნუტი გულდაში ჩასვა და სამ ღღე ობლად ჰყავდა...

4) ბატონმა სქეა, მუხს ვაშლი ასხიო და შენ დაიჯერეო. როგორ თუ დაიჯერეო? ბატონის სისულელეზედ შენც, უთუოდ გაუგნურდიო? მს ანდაზა ასე უნდა: ბატონმა რომ ბძანოს, მუხს ვაშლი ასხიო, შენც დაეთანხმეო. ამით მხატვრებმა ძლიერის ჟინი დასუსტეს ანუ ხელოქვეითის შეცთობა, თუ ბასი დაუწყია, რადგან არა გამოგარბ წყვილის მგტი და ბატონი მაინც თავისას არ მოიშლის.

5) მთვის ქება თავის ტუხარო. უნდა იყოს: მთვის ქებაო, თავის გდებო.

6) ლიტრას ეუბნებოდნ და კაკე, შენ გესმოდნო. უნდა იყოს: მთელს ლანძღავენ და რძალს კი ასმენდენო.

7) პოქლი ქოთანს ლოკდო, გადაბრუნდა და მოკვდაო. მს ანდაზა კი აღარ გვესმის, რა უნდა იყოს.

მელსაც მსმალეთი თხოულობს და რომელიც სერბიას ამცირებს.

პოლიტიკოსებს ეს მილანის კოროლად გამოცხადება ვერაფრად ექნებოდა, თვით სერბიის ხალხსაც არ მოეწონა ეს სალდათების გარეგან პოლიტიკურს საქმეებში. მილანიც არ დათანხმებულა ამ ტიტლოს მიღებაზე, მაგრამ სკუპშინის მუდმივ კომისიას უთხოვნია იმისათვის, რომ ეს ხარისხი მიიღოს.

სამღვდელოების ძრება ქუთაისს

(გაგრძელება)

დებუტატებმა ყოველად სამღვდელოსთან მიამბეს, რამოდენიმე მღვდელი და სთხოვეს მ. ლამბაშიძის დაბრება და თუ ეს არ ასრულდა, იმ შემთხვევაში, განუცხადეს ისინი არაფრის დაქვის მსჯელობას არ შეუდგებიან. შოვლად სამღვდელომ ტელეგრაფით დაიბარა მთუთისში მ. ლამბაშიძე თანახმად დებუტატების თხოვნისა. ამ დღეს თავი დაანებეს ყველაფერ. მსჯელობას დებუტატებმა.—მეერი ურჩია მღვდელმა ბიგუროვმა კრებას თავს-მჯდომარედ აღერჩიათ ერთი ვილაკა მღვდელი სპირიდონ ჯუღელი და ამის ნაცვლად სპირიდონ ჯუღელი ურჩევდა დებუტატებს თავს-მჯდომარედ აღერჩიათ მამა ბიგუროვი, მაგრამ არც ერთმა დებუტატმა არც ერთმათგანის სიტყვას ყური არ ათხოვა. მესამე დღეს მოვიდა ლამბაშიძეც. მსლა შეიქმნა თავს-მჯდომარის აღმორჩევაზე ლაპარაკი. ამ დროს წესს იცავდა მღვდელი ბასილ მუთათელაძე, დებუტატებმა შორის თავს-მჯდომარედ დებუტატებმა არც ერთი მღვდელი არ ისურვეს. თავის სურვილით თავს-მჯდომარედ ყოფნა განაცხადეს მღვდლებმა რაჟდენ ბიგურ-

8) შერისთათ ქორწილი არ იქნებოდა. პრც ეს გვესმის.

9) ტერტრამ უღელი გადაადგო და კურდღელი მოკლა. უნდა იყოს: ბრძამ და არა ტერტრამ, თორემ რაღა გასაკვირველი იქნებოდა?

10) შრია და მისი შვილი ორივე ღმერთმა დაშამათა. მს ასე უნდა: შრია და მისი შფათა, ორივე ღმერთმა დაშამათა.

11) სუდათ ჯდომას, ცუდათ შრომა სჯობსო. მს რა უთქვამთ! სუდათ ჯდომას ცუდათ შრომა სჯობიაო: მაგალითად კაცის მოკვლა? მს ანდაზა რათ გადაუბრუნებიათ: სუდათ შრომას ცუდათ ჯდომა სჯობიაო. ასეა ეს ნათქვამი და ჰაზრიც სულ სხვა აქვს.

12) შიასაც რომ ფეხს დაადგამ, ისიც ხმას ამოიღებსო. მართალი ბრძნებაა! სულ ვაი, დედას იძახებს, თქვენის აზრით? ჩიენ რომ ანდაზა გაგიფიგონია, იმასში გიკბენსო არა, და არა ხმას ამოიღებსო.

ამას გარდა კიდევ სხვა ანდაზებიც, მაგალითად ამგვარები: „არ გაიკთხენ გოგონა ტირილითა და ვიშითა.“ „ბღეხი კაცი რომ ცხენზედ შეჯდება, ღმერთი დაეიწყება.“ „ბღეხი-კაცის ქუე თვალშია და არა თავში.“ „ბღეხის-შვილი იზრდებოდა, ვერადებოდა.“ „დედაკაცის თმა გრძელია, ქუე მოკლე.“ „თავადი მვილი—

როგმა, სპირიდონ ჯუღელი და სხვა ბახტაძემ. ბოლოს კანდიდატების რიცხვში მ. რ. ბიგუროვი აღარ ჩაეწერა, რადგან მის სამღვდელოები ცხლათ არ სურვობდნ. შევლა დებუტატებთა სთხოვეს მ. ლამბაშიძეს თავს-მჯდომარეობაზედ კენჭის ყრა, მან ამანდელ უთხრა მათ შემდეგი სიტყვა:

„მამანო დებუტატო! მე ძლიერ გმადლობთ თქვენ იმ რწმუნებისათვის, რომელსაც ყოველ ყრილობაზე მიცხადებთ; მაგრამ გთხოვთ მორჩილად განმათავისუფლოთ ამ თანამდებობისაგან, რადგან ზოგიერთი აქაური სამღვდელოები სულ სხვა ჩაიწერად მიყურებენ მე მას აქეთ, რაც თქვენ სასწავლებლის ყრილობაზედ თავს-მჯდომარედ ამირჩიეთ ხოლმე.“

ამაზე რამდენიმე დებუტატებმა განაცხადეს: იმერეთის სამღვდელოებისაგან აღრჩეულნი დებუტატები აქა ვართ ყველანი და ჩვენ სხვას არავის ვიცნობთ. ჩვენ ყველანი ერთხმად გთხოვთ მიიღოთ თავს-მჯდომარეობა ამ ყრილობაზედაც. მ. ლამბაშიძე ბოლოს დებუტატების თხოვნაზე დათანხმდა.

ქუარეს კენჭი. დებუტატები სულ ორმოცდახუთი იყო. მ. ლამბაშიძეს მარტო სამი კენჭი მოუფიქრა. მ. ბახტაძე ძლიერ გააშაგეს. მ. სპირიდონ ჯუღელი, ბახტაძის მიმხედველმა, კენჭის ყრაში ჩასულაზედ ბოლოს უარი განაცხადა. საქმის მწარმოებლად კენჭის ყრით იყო არჩეული მ. ბ. აბზიანიძე. მ. ბიგუროვი განაცხადება შეიტანა ყოველად სამღვდელოსთან, რომ ლამბაშიძე თავს-მჯდომარედ არ დაემტკიცებიათ და მ. ჯუღელმაც თავისი ჰაზრი, მაგრამ ორივეს ჰაზრები გაუქმდა.

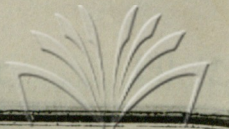
თავს-მჯდომარის დამტკიცების შემდეგ, 19 აგვისტოს ნაშუადღევს ოფისს საათზე შეიკრიბნენ დებუტატები სასწავლებლის შესაკრებელ ოთახში.

ორი ბათმანი ტილიო. იმერელს უთქვამს ცოლსაც არავის დაუქვრ, თუ ჩემსავით იხმარებენო. იმერელმა ცხვარი იყიდა და მალ-მალ დუმას უხინჯავდა: თხა არ იყოსო და სხვანი.

მართი მძძანონ მედაეთრებმა, ესები განა სახალხო ანდაზებია და ამისთანა რამეები უნდა იბეჭდებოდეს და განმათ ეძლიერდეს ხალხს! შ. გამომცემელს თუ ესები სახალხო ანდაზათ მიჩნია, მამ ესეც სახალხო ანდაზა უნდა იყოს: სულელს გინება ანდაზა ეგონა!

პი ამგვარად მშენიერი და მახვალ-გონიერული ანდაზები ისე გაუფუჭებიათ გამომცემლებს, რომ მხოლოდ უგნურებას ახატებენ. სულ რომ ბეგრიც ვეძიოთ, ამ წიგნში ორმოცს ხეირიან ანდაზას ვერ ვიპოვით. მართი-ორი კი გვირჩინია და იმით მოვიგონებთ გამომცემლებს: „არა შეჯდა წყერი ხესა, არ ჩეუღლა გვარი მისიო“ და „რაც არ ექნას მამა შენსა, ნურც შენ დახეე მარამ შენსა.“

დასასრულ, ვიცი მეტყვიან, რომ არაობას ესა სჯობსო, მაგრამ ჩვენ თანახმა არ ვახლავართ: უმჯობესია მასალა ისევე მასალათ დარჩეს, ვიდრე უცოდინარის ხელში გაფუჭდეს და აღარც მასალათ ივარგოს და აღარც რამე ნაშენათ.



ში. ამ დროს მოზრძანდა ყოველად სამღვდლო და მისცა წინადადება სამღვდლოებს მეორე ოთხ კლასიან სასწავლებლის გახსნაზე; მეხუთე კლასის სასწავლებელთან გახსნაზედ ზედამხედველის პროექტისამებრ. ამასთან ამხილა დეპუტატებს და მათი პირით ყველა სამღვდლოებს, რომ მისი ბრძანება ლოცვების სწავლის მოთხოვნის შესახებ გვირგვინის მაკურთხეველ მოსურნეთა პირთაგან ბოროტად მოხმარებულა. მგრეთვე ამხილა მათი პირით სამღვდლოებს ცუდად მოქცევა ბლალაჩინების კენჭით აღრჩევის დროს. მისცა სხვა და სხვა დარიგება დეპუტატებს და შინ წაბრძანდა.

ყოველად სამღვდლო წაბრძანდა თუ არა შინ, თავს-მჯდომარემ გამოუტყდა ყრილობას ყველა საგნები, რაზედაც მათ უნდა ჰქონოდათ მსჯელობა და სთხოვა მათზე მოლაპარაკების დაწყება.

მართა დეპუტატმა იქ მყოფს სასწავლებლის სამმართველოს წევრს მ. ანტონ ბლანჩიადეს ჰქითხა სასწავლებლის გარემოების ამბის გაგება რომლის მოთხოვნაზე ყველა თანახმა გახდნენ. მ. ა. ბლანჩიადემ სთქვა, რომ „მე რაც შეეძინა სასწავლებელში და რაც უწყსოება დაეინახე, ყოველიფერი ავსწერ და ყოველად სამღვდლოს მოვახსენებ და არა თუ მე მარტო, სხვებიც ასე მოიქცნენ. მე იმდენი უწყსოება დაეინახე აქ, რომ არ შემიძლია დავდე ამ თანამდებობაზე. ყოველად სამღვდლომ რეზოლიუცია დასდვა ჩვენ შეტანილ განცხადებაზედ: ყრილობას მიეცეს წინადადება, რომ ამით მაგორად სხვები აღირჩიონ. მე გთხოვთ განმათავისუფლოთ ამ თანამდებობისაგან. მე ვასაკიცხავთ არა ვარ აქ დანიშნული, რომ კაცებმა და ქალებმა ნიადგ მკიცხონ...“ ამ დროს შემოვიდა უ. სასწავლებლის ზედამხედველი მან. ასათიანი და თავს-მჯდომარეს სთხოვა ორიოდ სიტყვის თქმის ნება, რომელმანც კიდევაც მისცა.

— „მე როგორც ვხედავო, სთქვა იმან, თქვენ შემდურით. ბევრს რამეს ამბობენ ჩემზე; მაგრამ მე გთხოვთ,

რომ სიტყვით ნურავის დაუჯერებთ, თუ საქმით და ქალღმერთ არ დავიშორებო. ბევრი რამე ითქმება, მაგრამ ყველა მართალი არ არის ხოლმე. სხვა არაფერი არა იყოს რა, მე რომ ცუდად მოვიქცე, აქ რომ აესცილდე სასჯელს, საიქ-ოს როგორღა გაგცეთ პასუხი თქვენ. ყოველიფერი ჩემი სიმართლე და სიმტყუნე აი ამ ქალღმერთი არის აწერილი, (უჩვენა თავს-მჯდომარის წინ დიდგმულს სტოლზე დადებულს ქალღმერთს) და წააკითხინეთ ეს თავს-მჯდომარეს და ყოველისფერს გაიგებთ მაშინ.“

ამ სიტყვებზე ყველა დეპუტატები თანახმა გახდნენ და სთხოვეს თავს-მჯდომარეს ამ ქალღმერთს წაკითხვა. თავს-მჯდომარემ ამ ქალღმერთს წაკითხა უარი უთხრა მეორეთაც; ზედამხედველმა კიდევ უთხრა დეპუტატებს, თუ გინდათ ყოველისფერის სიმართლის გაგება, მოსმინეთ ის ქალღმერთი და დაათარგმინეთ ვისმე და წაიკითხეთ და მაშინ შეიტყობთ ბრუნდს და მართალსო. ამხედ თავს-მჯდომარემ ზედამხედველს უთხრა: „მე სწორეთ არ მინდოდა ეს ქალღმერთი წაკითხათ დეპუტატებს, რადგან ჩვენს პირ-და-პირ საქმეს არ შეეხებოდა, მაგრამ თქვენ რადგან მაინც და მაინც გსურსთ ამ ქალღმერთს წაკითხვა, სხვა საგანზე დღეს მსჯელობა მაინც აღარ შეიძლება და თქვენინება არის.“

(დასასრული შემდეგ №-ში)

განსხვავებანი

ქარგს, პატრიარხის ოჯახში მიიღებინა შამაშვილები მდგმურად ანუ პურის-მკამლებად. მსურველთ შეუძლიანთ მიმართონ შემდეგის ადრესით: პატარა ტალახის ქუჩაზე, სალდათის ბაზრის მახლობლად; ბებუროვის სახლში № 19.

(1-1)

LA VELOUTINE
(ველუტინი)

ერთნაირი ბრინჯის კუდრი (უშარილი), ბისმუტით გაკეთებული.

ისეთი ზედმოქმედება აქვს აღამიანის ხორცის კანზე, რომ აღბობს და ახლოგაზდა აღამიანის კანს დაამგავსებს.

ძანს ეკრება და არა სჩანს.

შ. შ. ა. ი. — გამომგონი

pommade satin
(ატლასის კრამადა)

ხელების კანის რბილად შესანახავად; ზამთარში არ დაუსკდება ხელების კანი, ვინც ამ პომადას ხმარობს.

9, Rue de la Paix, Paris
156-62

ლეღა ენა

ანუ ანგანი და პირველი საპითხავი წიგნი სახალხო მკოლებსათვის, შედგენილი ი. მოგებაშვილისაგან, გამოვიდა სტამბიდგან და ისეილება პარტო კამისონური სოლოონ მართანოვის მაღაზიაში.

წიგნი ჩართულია მრავალი ურათები, სიერცე აქვს რეაბახი და ღირს ექვსი შაუნი. მაგრამ სასწავლებლებს, რომლებიც იყიდიან ერთათაოდ ფულზედ ოც-და-ათს, აქ მომეტებულ ვგზებლიარსა და კერძო პირებს, რომლებიც ერთათ წაიღებენ ასს, ან მოქეტებულ ვგზებლიარსა, დათმობათ ვგზებლიარი ხუთ შაურათა. იმავე მაღაზიაში ისეილება ყოველ-გვარი ქართული, რუსული და სომხური ახგომძღვანლოები. (3-3)

ამერიკის

კვილის ქიმი

დოქტორი ი. ა. ვალტერი

რომელიც მუდამ მოსკოვში სცხოვრებს

მოვიდა თფილისში და მიიღებს აეთამყოფებს (პაციენტებს) ხელოვნებითი კბილების ჩასაყენებლად უპრუქნოთ, რადგან პრუქნა საქმლის ღექას უშლის, როცა საქმელი პრუქნასა და ყბას შუა ჩაყარდება; ამისგან მო მე არაფის არ უჩრჩე, რომ პრუქნისანი კბილები ჩისივან, არამედ გაიკეთონ ჩემგან ახლად გამოგონილის სისტემით—რბილის ბოლოთი.

არ უჩრჩე ვგრეთვე კაციან კბილების ჩყენებასა, რადგან ამით მთელი კბილებიც ფუქვებანი.

მურჩევე ყველას, რომ კბილებს ნუ ამოიძრობენ, რადგან ეს ყბის ძეაღს აფუქვებს; როცა კბილმა გაფუქვება დაიწყოს, ოქროსა ანუ პლატინის პლომბით უნდა გაიკეთოთ, რომელიც ინახავს და არ აფუქვებს კბილს.

მაქვს ახალი, ახლად—გამოგონილი საშუალება კბილების დასაცველად და აგრეთვე ვიცი წამალი, რაც უნდა ძალიან სტიკოედეს ვისმე კბილები; ეს წამლები განუხილავს მედაცინის დეპარტამენტს. ახალ მოგონილ ხელოვნებითი კბილებისა და პლომბის მინუშები მსურველს შეუძლია ჩემთან ნახოს.

ხელოვნებით კბილების მუშაობა 24 საათში თავდება. პაციენტებს მივიღებ ჩემს სახლში: სასახლის ქუჩაზე, სარაჯევის სახლებში, ბუღლას მაღაზიის ზემოდამ.

ღარიბებს მუშაობად ვარჩენ ოთხშაბათობით და შაბათობით, დილის 8 საათიდან დილის 10-მდინ.

(2-2)

რ.პ. გზა.	დილა.		სალამ.		II კ.		III კ.		საქმის გეგმა	ფორმა	ბირჟა	გაზანდა	
	მ.	წ.	მ.	წ.	მ.	წ.	მ.	წ.				მ.	წ.
თფილისი	9	36	4	54					ა) შოთილამ მიღის:	ა) თფილისი დამ:	პეტერბურგი, 7 სექტ.	მან.	კაპ.
მცხეთა					68	38			მდისიკენ — შაბათს დილის 8 საათ.	სამზღვარ გარეთ, მუთათის, რუსეთს			
ბორი	12	21	8	41	2	40	1	23	სტამბოლს — კვირაობით, დილას.	ყოველ დღე კვირას გარდა. ზუღდ.	მართი მანეთი ღირს:		
ხაშური	2		11	10	3	92	2	18	ბ) მდისიკენ:	ოთხშ., მსურველს — პარასკ და	ლონდონში 3 1/2 პენსი.		
ბეჟათუბანი					4	42	2	46	შოთისკენ — ორშაბ. ნასად. 3 საათ.	ორშაბ. ბაქოს — ორშ. სამშაბ. და	პარიჟში 3 3 1/2 სანტიმი.		
შვირილა					5	81	3	23	სტამბოლს — ოთხშაბათს, შუა დღეზე	შაბ. ძახეთს — სამშ. და შაბ.	სკონტი(სარგებლისფასი)		
მუთათისი	8	23			6	75	3	75	შოთილამ:	მთქის ბილეთი 5%	ბანკის ბილეთი 5%		
სამტრედი					7	73	4	29	I	თფილისისა და შოთისაკენ — ყო-	მოგვიანი(პირველისფასი)	197	25
ან-სენაკი					8	57	4	76	II	ველ დღე, კვირას გარდა. მსურ-	მოგვიანი (მეორე სესხი)	193	25
შოთი	11	44			9	75	5	42	III	გეთს — ორშ. და პარასკ. ზუღდის	ბირაოს ფურცლები:		
შოთი	8	40							სოხუშამდი . 4	— ოთხშაბ.	თფილ. სახან. ბანკისა.	90	
ან-სენაკი			1	18					მერჩამდი . 20	გ) ბორი დამ.	ხერსონის ბანკის (5 1/2)	88	
სამტრედი			2	61					ტაგანროგ . 34	ყოველგან ყოველ დღე, კვირას	მოსკოვის (5%)	91	25
მუთათისი			3	41					მდისამდი . 38	გარდა.	აქციები:		
შვირილა			3	98					ტალეგრაფი	დ) შოთი დამ:	მდისის სავაჭრო ბანკის	164	
ბეჟათუბანი			5	33					მცხეთის, შოთის	ყოველგან ყოველ დღე, კვი-	შოთი-თფილ. რკინ. გზის	139	50
ხაშური	5	41	1	65	5	84	3	24	მუთათის, სიღნახს	რას გარდა.	შავიზღვის ცეცხ. გემების	530	
ბორი	7	23	3	67	3	67	3	64	როსტოვს მდისას მოსკოვს	წიგნის გაგზავნა რუსეთში	ქავკაზის და მერკურის .	208	50
მცხეთა			9	85	4	91	3	50	პეტერბურგს, პარაშავს	და სამზღვარ გარეთ;	პირგ. საზღვევ. საზოგ.	732	
თფილისი	10	16	7	24	9	75	5	42	მსხალეთში, შევიცარიაში	ლია წიგნის	პეტერბ. საზღვევ. საზ.	263	
									იტალიაში და საფრანგეთში.	დაბეჭდილის (სამი მისხალი)	მოსკოვის საზღვევ. საზ.	260	